

กรอบแนวทางการ ตรวจสอบ

การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ตามคู่มือการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด

โรงพยาบาลท่าชนะ อำเภوتاชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

การตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามคู่มือการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด เป็นเครื่องมือสำคัญของงานห้องคลอด กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลท่าชนะ ในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานภายในหน่วยงาน เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย บทบาทที่สำคัญคือการ สนับสนุน ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในทุกระดับของหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายอย่างมี ประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าภายใต้การบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) ที่ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มารดาหลังคลอดได้รับการดูแลที่ดี ลดภาวะแทรกซ้อนจาก การตกเลือดหลังคลอด เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนางานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น งานห้องคลอดไม่มี ภาวะแทรกซ้อนจากการตกเลือดหลังคลอด รวมทั้งสามารถตอบสนองผลสำเร็จจาก การทำงานได้อย่างเหมาะสม หน่วยงานมีความคล่องตัวในการ บริหารงานมากขึ้น ในขณะเดียวกันก็อาจทำให้เกิดช่องโหว่ในการใช้ งบประมาณ อย่างไม่มีประสิทธิภาพได้และอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการทำงานได้

การจัดทำคู่มือการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานห้องคลอด ทราบ ถึงความสำคัญ วัตถุประสงค์ขอบเขต การวางแผนการตรวจสอบ รายงานผลการตรวจสอบ และการติดตาม การจัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้ตรวจสอบ ภายในมีความเข้าใจเบื้องต้นในการ ตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด และนำหลักการไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง และเกิดความคุ้มค่าต่องานห้องคลอดต่อไป

โรงพยาบาลท่าชนะ

สารบัญ

บทที่ ๑	บทนำ	หน้า
	- ความสำคัญ / ความเป็นมา	๑
	- วัตถุประสงค์	๑
	- ขอบเขตของการตรวจสอบการปฏิบัติงาน	๑
	- นิยามศัพท์	๒
	- หน้าที่ความรับผิดชอบ	๒
	- วิธีการปฏิบัติ	๒
	- แพทย์ตรวจประเมินหาสาเหตุของการตกเลือดหลังคลอด	๓
	- เอกสารอ้างอิง	๓
	- เครื่องชี้วัดคุณภาพ	๓
	ภาคผนวก	
	แบบบันทึกการเฝ้าระวังและการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด	๕
	ผังแสดงขั้นตอนการไหลของงาน	๖
บทที่ ๒	ประกาศ เรื่อง กรอบแนวทางการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	๗
	- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๗
	- วิธีการตรวจสอบ	๗
	- ขั้นตอนการตรวจสอบ	๘
	- กำหนดกลไกการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง	๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.ความสำคัญ/ความเป็นมา

ห้องคลอดโรงพยาบาลท่าชนะ ขนาด ๓๐ เตียงไม่มีสูติแพทย์ จากสถิติการคลอด ๓๐ ราย/เดือนมีทั้งคลอดปกติ และผิดปกติ เช่น ใช้เครื่องดูดสุญญากาศ กรณีผู้คลอดมีภาวะวิกฤติฉุกเฉินรพ.ท่าชนะใช้ระบบ Consult สูติแพทย์โรงพยาบาลศูนย์สุราษฎร์ธานีก่อนส่งต่อทุกราย ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๒ อัตราการเกิดภาวะตกเลือดหลังคลอด เท่ากับร้อยละ ๓.๔,๒.๕,๒.๘ และร้อยละ ๒.๙๑ ตามลำดับ ซึ่งในปี ๒๕๖๓ พบอัตราการเกิดภาวะตกเลือดหลังคลอด ๔ ราย เนื่องจากสาเหตุหลักเกิดจากuterine atony ๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๐ รองลงมาเกิดจาก ทารกตัวโตและครรภ์ที่ ๔ ๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๕ และภาวะรกค้าง ๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๐ คณะกรรมการ MCH Board จึงมีการทบทวนแนวทางปฏิบัติใน PCT เพื่อการพัฒนาระบบบุคลากรในการป้องกันและดูแลภาวะPPH โดยแบบฟอร์ม checklist :แนวทางการดูแลภาวะเสียเลือดจากการคลอดของกรมการแพทย์ โดยเน้นการประเมินความเสี่ยงในระยะฝากครรภ์และการประเมินปัจจัยเสี่ยงแรกรับตามแบบฟอร์ม admission record ของกรมการแพทย์ และการจัดให้มียาและสารน้ำที่จำเป็น

ดังนั้น งานห้องคลอดจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอดเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ทำงานได้ตามคู่มือการปฏิบัติและมารดาหลังคลอดปลอดภัยไม่มีภาวะแทรกซ้อน

๒.วัตถุประสงค์

- ๑.เพื่อใช้เป็นแนวทางการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด
- ๒.เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการตกเลือดหลังคลอด
๓. เพื่อให้มั่นใจว่าหน่วยงานได้ปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติและหลักการควบคุมภายใน ขององค์กรที่ประกาศไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

๓.ขอบเขตของการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

หญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการห้องคลอดทุกราย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในห้องคลอด ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ ผู้ช่วยเภสัชกร

๔. นิยามศัพท์

ภาวะตกเลือดหลังคลอด หมายถึง การเสียเลือดภายหลังทารกคลอดทางช่องคลอดมากกว่า ๕๐๐ มิลลิลิตรหรือมากกว่า ๑,๐๐๐ มิลลิลิตร ในกรณีผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องหรือการเสียเลือดหลังทารกคลอดเกินร้อยละ ๑ ของน้ำหนักตัวผู้คลอด ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

- ๑.การตกเลือดหลังคลอดระยะแรกหมายถึง การตกเลือดภายใน ๒๔ ชั่วโมงแรกหลังคลอด
- ๒.การตกเลือดหลังคลอดระยะหลัง หมายถึง การตกเลือดหลังคลอด ๒๔ ชั่วโมงไปแล้วจนถึง ๖ สัปดาห์หลังคลอด

๕. ความรับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ : พยาบาลหัวหน้าหน่วยงาน หรือหัวหน้าเวรแต่ละเวรหรือพยาบาลประจำการในเวรเช้า มีหน้าที่ ซักประวัติ คัดกรอง ประเมิน ค้นหาภาวะเสี่ยงและปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลทุกขั้นตอน

ผู้ช่วยเหลือคนไข้ : รับผิดชอบปูเตียง นำเสื้อผ้าให้ผู้คลอดเปลี่ยน เตรียมของใช้ในการช่วยเหลือ

๖. วิธีการปฏิบัติ

- ๑.เมื่อมีรับใหม่ผู้คลอด ซักประวัติ คัดกรอง ค้นหาความเสี่ยงหากพบ Hct ต่ำกว่า ๓๐% ให้ส่งตรวจค่า Hct ซ้ำทุกราย
- ๒.หลังทารกคลอดให้ Oxytocin ๑๐ unit ในสารน้ำที่ให้ทางหลอดเลือดคือ ๕%DN/๒ ๑,๐๐๐ ml ทันทีทุกราย
- ๓.หลังรกคลอดให้ฉีด Methergin ๑ amp V กรณีที่ไม่มีข้อห้ามและคลั่งมดลูกทุก ๕-๑๐ นาที นาน ๑๕ นาที
- ๔.ประเมินการสูญเสียเลือดโดยการใช้ถุงตวงเลือด
- ๕.ประเมินการลอกตัวของรก ๓๐ นาที รกไม่ลอกตัวให้สวนปัสสาวะทั้งทันที พร้อมรายงานแพทย์เพื่อพิจารณาการลักรก
- ๖.กรณีผู้คลอดมีการตกเลือด (ปริมาณเลือดมากกว่า ๕๐๐ ml ร่วมกับมีอาการหน้ามืด เหนื่อออก ตัวเย็น ชีพจรเร็วความดันโลหิตต่ำ) ให้การดูแลดังต่อไปนี้
 - ๖.๑ เรียกทีมแพทย์ พยาบาล เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือ
 - ๖.๒ ประเมินภาวะช็อกในผู้คลอด หากพบผู้คลอดมีภาวะช็อกดูแลแก้ไขภาวะช็อกผู้คลอดก่อนทันที
 - ๖.๓ ดูแลให้ Oxygen cannular ๔-๖ ลิตร/นาที ,ดูแลให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำเพิ่มอีก ๑ เส้น คือ ๐.๙% NSS หรือ RLS ๑,๐๐๐ ml +Oxytocin ๒๐ unit V Free flow หรือปรับตามคำสั่งแพทย์
 - ๖.๔ Record V/S ทุก ๕ นาที
 - ๖.๕ คลั่งมดลูกให้แข็งตัว
 - ๖.๖ ดูแล Retained Foley Cath พร้อม record I/O ต่อเนื่อง
 - ๖.๗ เจาะ Hct stat และติดตามค่า Hct ทุก ๔ ชั่วโมง

๗. แพทย์ตรวจประเมินหาสาเหตุของการตกเลือดหลังคลอด

๗.๑ ตรวจ/นวดกระตุ้นการหดตัวของมดลูก

๗.๒ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของรก

๗.๓ ตรวจสอบการฉีกขาดของช่องทางคลอด

๘. แก้ไขสาเหตุการตกเลือดหลังคลอด

๙. ให้ข้อมูลผู้คลอดและญาติถึงสภาพที่เป็นอยู่ แนวทางการดูแลและการส่งต่อ (กรณีต้องส่งต่อ)

๑๐. ประสานงานข้อมูลเพื่อส่งต่อ

๘. เอกสารอ้างอิง

ทิพวรรณ เอี่ยมเจริญ.๒๕๖๐.การตกเลือดหลังคลอด บทบาทสำคัญของพยาบาลในการป้องกัน.สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย,๖(๒),(๑๔๖-๑๕๗).

สุธารัตน์ ชูรส.๒๕๖๒.การป้องกันการตกเลือดหลังคลอด บทบาทของพยาบาล.วารสารวิชาการแพทย์เขต ๑๑,๓๓(๑),(๑๘๑-๑๙๒).

๙. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

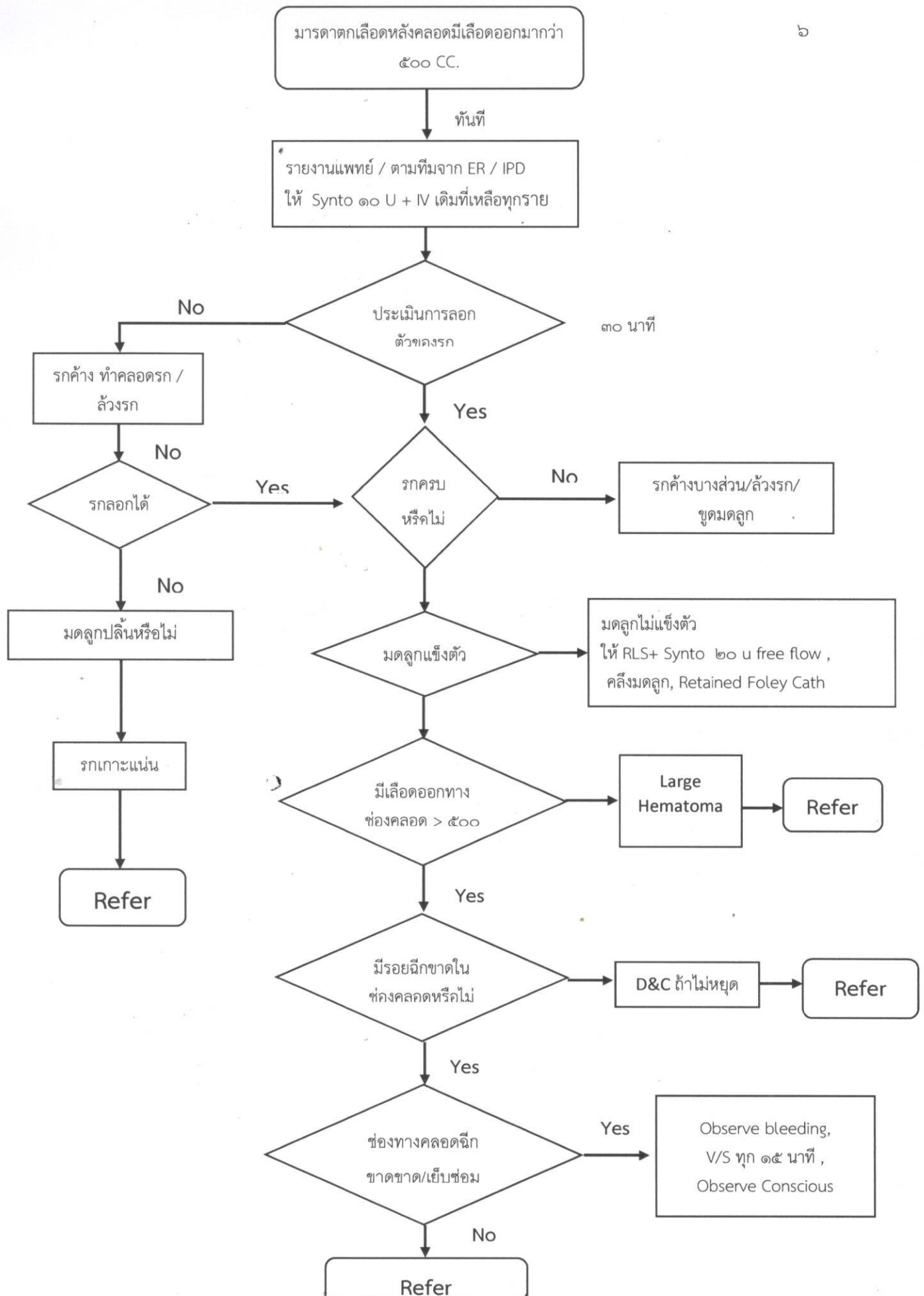
๑. อัตรามารดาที่มีภาวะแทรกซ้อนจากการตกเลือดหลังคลอดร้อยละ ๐

๒. มารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอดได้รับการดูแลตามแนวทาง ร้อยละ ๑๐๐

ภาคผนวก

การเฝ้าระวังและการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการปฏิบัติ	หมายเหตุ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ		
๑.การซักประวัติค้นหาความเสี่ยง				
๒.เจาะ Hct ซ้ำรายที่ < ๓๐%				
๓.ให้ Synto ๑๐ u + IV fluid ที่เหลือหลังคลอดทันที				
๔.ตรวจสอบการลอกตัวของรก				
๕.การตรวจรก				
๖.ฉีด Methergin ๑ amp V หลังรกคลอดกรณีไม่มีข้อบ่งชี้				
๗.คำนวณเลือดที่ออกโดยการใช้ถุงตวงเลือด				
๘.Retained Foley Cath				
๙.เรียกทีมช่วยภายใน ๔ นาที				
๑๐.ผู้ป่วยได้รับการประเมินภาวะตกเลือด				
๑๑.การให้ออกซิเจน				
๑๒.คลึงมดลูก				
๑๓.การวัดและลงบันทึก V/S				
๑๔.ตรวจสอบการฉีกขาดของช่องทางการคลอด				
๑๕.อื่นๆ				
.....				

บทที่ ๒ ประกาศโรงพยาบาลท่าชนะ อำเภوتاชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรื่อง กรอบแนวทางการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแนวทางการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรตามกระบวนการปฏิบัติงาน ขอบเขตตามภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบ ตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

ในการนี้ โรงพยาบาลท่าชนะ จึงกำหนดกรอบแนวทางการตรวจสอบปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามกระบวนการปฏิบัติงานดังนี้

๑. วิธีการตรวจสอบ

๑.๑ วิธีการสังเกต

๑.๒ การตรวจเอกสาร

๒. ขั้นตอนการตรวจเอกสาร

๒.๑ วิธีการสังเกต

๒.๑.๑ สังเกตการณ์มาปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละวันว่ามาปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานก่อนเวลา ตรงเวลาหรือหลังจากเวลาที่โรงพยาบาลท่าชนะกำหนดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือไม่

๒.๑.๒ สังเกตการเลิกงานในแต่ละวันของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานว่าเลิกงานก่อนเวลา ตรงเวลาหรือหลังจากเวลาที่โรงพยาบาลท่าชนะ กำหนดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือไม่

๒.๑.๓ สังเกตการส่งงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามคำสั่งของแต่ละคนงานแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดทันเวลา รวดเร็ว หรือล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดหรือไม่

๒.๑.๔ สังเกตการจัดเก็บเอกสารในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แต่ละคนว่ามีระบบในการจัดเก็บเอกสารที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาตรวจสอบได้เมื่อมีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอกหรือไม่

๒.๒ การตรวจเอกสาร

๒.๒.๑ ตรวจสอบเอกสาร ในการลงข้อมูลปฏิบัติงาน ถูกต้อง ทันเวลา ครบถ้วน

๒.๒.๒ ตรวจสอบเอกสารที่พบว่ามีความผิดพลาดบ่อยๆเพื่อนำมาสู่การปรับปรุง แก้ไข เพื่อจัดทำเป็นแนวปฏิบัติหรือคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานต่อไป

๒.๒.๓ ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดจ้างในแต่ละวิธีให้มีความถูกต้องตามคู่มือปฏิบัติ

๒.๒.๔ ตรวจสอบการลงเวลาปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำเดือนก่อนรายงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒.๓ มีการกำหนดกลไกการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๑ ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามคู่มือปฏิบัติได้ถูกต้อง

๒.๓.๒ กำหนดประชุมเจ้าหน้าที่เฉพาะสาขาวิชาชีพ เพื่อติดตาม รับทราบผลกระทบและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

๒.๓.๓ กำหนดกรอบเวลาให้ผู้ปฏิบัติงานรายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบที่สำคัญ ทุกไตรมาสและประจำปี

จึงประกาศเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๒

(นายฤชนันท์ เหล่ายัง)

นายแพทย์ชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลท่าชนะ